

0 139 618

Pravíla
domoljubnega pomóčnega društva
deželnega,

katero so

Kranjskeje vojvodíni

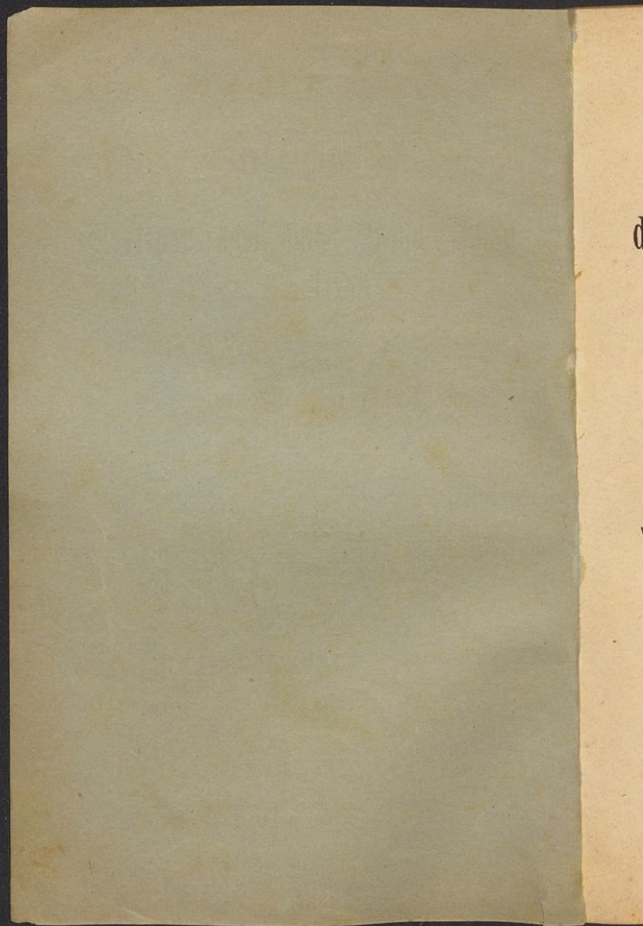
móški ustanóvili

v podpóro in v postréžbo ranjenim ter bolnim
vojákom.

V Ljubljani 1880.

Založilo domoljubno pomóčno društvo deželno.

Pravíla

domoljubnega pomóčnega društva
deželnega,

katero so

Kranjskej vojvodíni

móški ustanóvili

v podpóro in v postréžbo ranjenim ter bolnim
vojákom.

V Ljubljani 1880.

Založilo domoljubno pomóčno društvo deželno.

139618

202014997

§ 1.

Društvo se imenuje: *domoljubno pomóčno društvo deželno, katero so Kranjske vojvodíni móški ustanóvili v podpóro in v postréžbo ranjenim ter bolnim vojákom.*

§ 2.

Tega društva naméra je, izpolnjevati, kolikor najbolj more, vse dolžnosti pomóčnih društev, pisane v I., IX. in X. členu tistih „načél“, ki so v dodatek pridružena tem pravilom, in vrhu tega društvo tudi pristaje na vse druge določbe teh „načél“.

Naklada si posebno to nalogo:

- a) upírati, da se močí ne bi cepíle, in zategadelj združevati vsa daríla, kar jih pride od stanovnikov Kranjske dežele, in ta daríla potem z najboljšim uspéhom takó in tja razdajati, kakor in kamor so naménjena;
- b) nabrati si družábnikov, kolikor si kóli more, da bi potlej društvo dajalo tem večjo pomóč.

§ 3.

Društvo se v svojej délavnosti drží ukrépov mejnárodnega zbora Genevskega z oktobra méseca 1863. l., a še posebno mejnárodne Genevske pogodbe, ki jo je več evropskih vlad mej sobój ukrenílo 22. avgusta 1864. l. a c. in kr. vlada potrdila 21. julija 1866. l.

§ 4.

Društvo, samoupravje si branèč v svojih društvenih stvaréh, pristopa k „avstrijskeji družbi rudečega križa“, ki zedinjáva vsa avstrijska pomóčna društva (VII. člen), a v zvéznem zboru ga vselej zastopata po dva poslanca z namestnikom vred, ter društvo se tudi obvezuje, v osrédnji zaklad vsako léto plačevati po toliko prilôga, po kolikor se ga ustanoví z dogovorom zvéznega vodstva (VIII. člen, 12. razstavek).

§ 5.

Odbor izmej pravih družábnikov izbere za tri léta poslance v zvezni zbor. Ob vojni se v poslance izberó, ako je môči, taki družábniki, kateri ali na Dunaji stanujejo, ali izrekó, da tamkaj hoté bivati, dokler bode vojna. Poslanci tréba da imajo avstrijsko državljanstvo.

§ 6.

Društvo gospodari z deželnega pomóčnega društva zakladom, v katerega se nabírajó:

- a) novci, ki jih plačuje vsak pravi družábnik, namreč po dva goljdinarja na léto;
- b) podpornih družábnikov darovi, oporóčna volíla, ustanovíne itd.;
- c) domoljubna daríla, kar se jih dobode izza posebnih javnih pozívov;
- d) prilôgi, kolikor jih dadé podružnice, ako jih je kaj.

§ 7.

Kar društvo v dár prejme raznolíčnih tvarín, ali kar jih s potrébščinami vred kupi ob svojih troških, vse to gré v tvarínsko društveno zalógo, ki jo odbor hrani v posebnih vkladališčih ter jo tudi upravlja in razpošílja.

§ 8.

Društvo je ustanovljeno, kadar pristopi vsaj 20 pravih družabnikov. Društvo ima v sebi:

- a) prave družabnike;
- b) podpórne družabnike;
- c) častne družabnike.

Pravi družabniki so tisti ljudjé ali tiste združbe, katere se ali obvéžejo, vsaj po dva goljdinarja plačevati na léto, ali katere društvenemu odboru kakšno glávnicó, ki daje vsaj po dva goljdínarja obrésti na léto, izročé s tem naménom, da bode od te glávnicé društvo dobivalo koristi.

Podpórni družabniki so tisti ljudjé ali tiste združbe, katere ne prevzemó dolžností pravih družabnikov, ali vender dajó društvu podpóro v novcih, vrédnostnih papírjih ali v tvarínah razne vrste, da potlej vse to rabi v društvene namére.

V častne družabnike more odbor vzprijémati samó take ljudi ali take združbe, katere so zaslužne ali o pomócnih društvih sploh ali posebno o domoljubnem pomócnem društvu deželnem vojvodíne Kranjske.

Pravi družabniki dobivajo vsako léto nove društvene liste a častni družabniki diplome.

§ 9.

Društvo stoluje v Ljubljani.

§ 10.

Pravim družabnikom in častnim družabnikom domače dežele pristoje te pravíce:

- a) volijo odbornike in morejo tudi sami biti izvoljeni v odbor;
- b) glasujejo ter posebno v občnih zboréh imajo pri-gled o gospodarstvu z društveno imovíno.

§ 11.

Vsak pravi družábnik more stopiti iz društva, kadar koli hoče, a tréba je, da to odboru oznani pismeno.

Če pravi družábnik ne dá létne plače, ako tudi je uže večkrat bil opomínan, šteje se potem, da je odstopil.

§ 12.

Društveno oblast imajo v rokah:

- a) odbor,
- b) prvosédstvo,
- c) občni zbor.

§ 13.

Društvene posle opravlja odbor, v katerem je 15 odbornikov, ki jih občni zbor voli izmej pravih družábnikov. Kadar je vojna, more ta odbor sam o sebi ukreniti, da se pomnoži, privzémši méj-se več družábnikov.

V občnem zboru pričujoči družábniki z nadpolovično večíno glasov odbor volijo za tri léta.

V odbor se mogó voliti samo tisti družábniki, kateri imajo avstrijsko državljanstvo. Kdor stopi iz odbora, tak more zopet biti izvoljen. Če kak odbornik umerje ali odstopi, to pristoji odboru pravíca, izpraznjene stole do prihodnjega občnega zbora dopolniti s pravimi družábniki. Odborniki, v prihodnjem občnem zboru namésto njih izvoljeni, ostanejo samó do konca tedánje volítvene dobe.

Ako se mej volítveno dobo začne vojna, tedáj odbor ostane društvu na čelu mej vso vojno ter še tudi šest mésecev po storjenem míru, naj si volítvena doba v tem času míne ali ne míne.

V posvetovánje o vojáškem zdravílstvu in o pristojnih potrebah vójske uprave se odboru dodáj tudi zastópniki glavnih (vojáških), ob enem brámbovskih (domobránskíh) povéljstev.

§ 14.

Odbor po navadi ukreplje z nadpolovično večino glasov pričujočih odbornikov.

Če nij pričujočih vsaj tretjina odbornikov, zbor nij ukrepičen.

Prvosédnik vselej tudi glasuje; a kadar je na obéh stranéh po jednóliko glasov, tedàj njegov glas veljá za dva druga.

§ 15.

Odborniki z nadpolovično večino glasov izmej sebe za vso volítveno dobo izberó prvosédstvo, v katerem so prvosédnik in prvi ter drugi njega naméstnik. Prvosédstvo in odbor vodita društvo. Vseh teh móž imena je treba oznaniti zvéznemu vodstvu (VII. člen).

Vse društvene stvarí, kolikor jih nij izréčno prihranjenih občnemu zboru, spadajo v odborovo področje, in še posebno mu prístoji:

- a) gospodariti z deželnega pomóčnega društva zakladom in z ustanovínskimi glávnici, če jih je kàj;
- b) posvétovati se in ukrepati o vsem, kar je tréba, da se o mirnem času ob deželnega pomóčnega zaklada troških naredí v tisto naméro, o katerej piše I. člen;
- c) posvétovati se in ukrepati o vseh potrebnih narédbah, kadar se vojna začne in dokler trpí, in vse te narédbe tudi voditi;
- d) skrbéti, da se društvena imovina pomnoži;
- e) sklicevati občne zборе in pripravljati, česar je treba k tem zborom;
- f) vsako léto občnim zborom podajati poročílo in račún ter tudi nasvéte polagati prédenj;
- g) izbirati poslanca (poslance) v zvézni zbor (VII. člen, 6. razstavek);
- h) sè zvéznim vodstvom razpravljati o pomóčnih društev splošnih stvaréh, posebno z njim dogovoriti se, po

koliko bode novcev dajati osrédnjemu zakladu, tudi nasvetávati pripravne ljudi v poslance rudečega križa (XI. člen), in oznanjati létna poročila itd.;

- i)* zvrševati zvéznega zbora ukrepe, kar se jih tiče vseh deželnih pomóčnih društev (VII. člen, 16. razstavek);
- k)* ustanavljati in voditi pomóčne podružnice ter dogovarjati se z njimi, kar se tiče razstavkov *b, c, d, i*;
- l)* občnemu zboru nasvetovati, da bi se društvo razdružilo; a ták nasvet se ukrepe samó tedaj, ako bodeta vanj privolili dvé tretjini odborovih glasov, in občnemu zboru ga je vzglasiti samó tedaj, ako povprašano zvézno vódstvo ne odvíra;
- m)* s c. kr. oblasti razpravljati o društvenih stvaréh.

§ 16.

Koder so kraji pripravi, ondód misli deželno pomóčno društvo ustanoviti pomóčne podružnice, in to ali po okrajih polítičnih ali po selíščih; a samostavne te podružnice ne bodo, nego le prištévane k deželnemu pomóčnemu društvu. Kakó je postaviti réd mej deželnim pomóčnim društvom in mej njega podružnicami, to se prihranja ustanóvilom posebnih pravíl. Vender se je o tem držati načél, ki jih v doségo obče namére izréka V. člen.

§ 17.

Tehtovíta nalóga deželnega pomóčnega društva je, da se v pospešljívo vzajemno délo dogovori tudi s takimi društvi, kar jih je po deželi osnovanih rés v druge namére, pa so vender pripravna kaj storiti, kar se tiče radovoljne bolniške postrézbe.

§ 18.

Prvosédnik ali njega naméstnik za društvo govori z vnénjimi oblasti in ljudmi. On je starejšína vsake

odborove seje in vsacega občnega zbora ter vôdi razprave. Njemu je skrbéti, da se zvršé odborovi ukrépi.

Preizrédno odborovo séjo tréba sklicati, ako jo zahtéva ali vsáj deset odbornikov ali zvézno vodstvo ali oddélek deželnih pomóčnih društev ali vladni zastópnik.

Prvosédnik društvenim uradnikom in služábnikom službo daje in jemlje.

Kar društvo pisem odpravi, vsako naj podpiše eden iz prvosédstva ter z njim vred en odbornik; pozívi in razglasi se tudi mogó podpisovati z jedínim društvenim naslovom.

§ 19.

Ob míru je zádnji čas dva méseca po novem létu sklicati rédni občni zbor.

Občnemu zboru se podá gospodárstveno poročilo in završén račun popréjšnjega léta, da ga pregleda ter potlej ali potrdi ali ovrže.

Občni zbor vsako léto v računsko pregledovanje izbere po tri preglédnike in po dva njih namestnika.

Občni zbor voli odbornike, kadar jim míne popréjšnje volitve doba, ali kadar kdo izmej njih umerje ali odstopi.

Občni zbor je ukrépičen, ako je vsáj 20 družábnikov zbranih; a kadar bi vse društvo ne imelo nad 20 družábnikov, ukrépičen je, ako jih je pričujočih vsáj deset.

Občni zbor ukréplje z nadpolovično večino glasov.

Le z dvema tretjínama glasov od zbranih družábnikov se more ukreniti, da bi se prenaredila ta načélna pravila ali da bi se društvo razdružilo. A tudi tí ukrepi še nijso veljavni, če némajo privolítve zveznega zbora.

Prvosédnik je dolžen, preizrédén občni zbor sklicati, kadar mine šest mésecev po storjenem míru, in tudi tedàj, kadar tak sklic ukréne ali odbor ali rédni občni zbor, ali kadar ga zahtéva zvezno vodstvo.

Da bodo preizrédnega občnega zbora ukrépi veljavni, naj se godé vsi takó, kakor je tréba da se godé ukrépi rédnega občnega zbora.

§ 20.

Kranjsko dežélno pomóčno društvo in Kranjsko domoljubno pomóčno društvo žensko se hočeta vzajemno podpirati v svojih dolžnostih, in ako bode žensko društvo želélo, tedaj pomóčno društvo moško rado prevzame délo, tvaríne ženskega društva spravljati v vkladališča in jih tudi razpošiljati.

Odbor deželnega pomóčnega društva Kranjskega daje odboru ženskega pomóčnega društva na izvoljo, v svétnike izbrati si, kogar hoče izmej njega.

Ti možjé bodo v zboréh pomóčnega društva ženskega iméli samó svetoválen glas in služili v neprestano zvézo obéh društev mej sobój, ženskim vsakojáko podpóro dajóč v raznih poslih, osobíto, kar se tiče zdravílstva, pravožnanstva, računstva in knjigovodstva.

Kadar bi se pokazala potreba, ali kadar bi zahtévalo prvosédstvo katerega koli izmej obéh društev, utegneta se obá odbora sniti v združeno sejo pod moškega prvosédnika starejšínstvom, da se ondúkaj dogovoríta in prirédita, kakó bi se kaka stvar dala najboljše zvršiti.

§ 21.

Društveni ukrep občnega zbora do konca razsodi mej družábniki o vsacem prepíru, kar se tiče vsebíne in razuma teh pravíl in društvenih ukrepov, in to takó, da se potlej nihče ne more nikamor dalje opozívati.

Odbor v presojevanje o drugačnih prepirih društvenega razmérja vsako léto izvoli po tri do po pét stanovítih domačih sodnikov in po dva njih naméstnika, kateri si izmej sebe potem izberó starejšíno. Tí možje razsojajo dokončno, ter nihče se potlej ne more nikamor dalje opozívati.

§ 22.

Ako bi zvézni zbor privolil, društvo razdružiti, potem je tréba skrbéti, da se društveno iménje preoddá v kakšno táko namenítev, katera bode ustrezála tega društva naméram, in ukrep o tem prístoji najzadnjemu društvenemu zboru.

Najzadnji zbor je dolžen tudi skrbéti, da óni zakladi, kar je bilo ustanovljenih v kak poseben svoj konec, pridejo tudi potlej po določílih svoje prve namenítve in po veljavnih zakonih takej odrédbi na korist.

§ 23.

V občnem zboru 11. dné novembra méseca 1879. l. so ta pravíla po vseh besedah potrdíli ustanovníki dežel-nega pomóčnega društva Kranjskega, osnovanega v podpóro in v postréžbo ranjenim ter bolnim vojákom.

